

Postanowienie z dnia 15 stycznia 2001 r.

I PZ 29/00

Sąd Najwyższy dokonuje wykładni wydanego przez siebie orzeczenia (sentencji lub uzasadnienia) wówczas, gdy jego treść została sformułowana w sposób niejasny, uniemożliwiający jednoznaczne rozumienie tekstu.

Przewodniczący SSN Jerzy Kwaśniewski, Sędziowie SN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 15 stycznia 2001 r. sprawy z powództwa Józefa T. przeciwko Rafinerii „T.” S.A. w T. o przywrócenie do pracy, na skutek wniosku powoda o dokonanie wykładni uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2000 r. [...]

p o s t a n o w i ł :

o d d a l i ć wnioszek.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Rejonowy w Chrzanowie wyrokiem z dnia 4 grudnia 1998 r. zasądził od Rafinerii „T.” S.A. w T. na rzecz Józefa T. kwotę 5.008,74 zł z odsetkami ustawowymi od dnia 11 listopada 1997 r. tytułem odszkodowania za rozwiązanie w drodze wypowiedzenia umowy o pracę niezgodnie z przepisami i oddalił powództwo o sprostowanie świadectwa pracy i zapłatę wynagrodzenia za czas od 1995 r. do chwili przywrócenia do pracy.

Sąd Okręgowy w Katowicach wyrokiem z dnia 18 listopada 1999 r. oddalił apelację obu stron.

Od powyższego wyroku złożył kasację tylko powód, zarzucając w niej nieważność postępowania wynikającą z pozbawienia go możliwości obrony jego praw wskutek odmowy ustanowienia adwokata z urzędu oraz wskutek braku zdolności procesowej reprezentantów strony pozwanej, ponadto naruszenie prawa materialne-

go oraz przepisów postępowania w sposób, który miał istotny wpływ na wynik sprawy. Wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach lub Sądowi Rejonowemu w Chrzanowie. Kasację tę sporządził osobiście.

Ponadto w dniu 26 listopada 1999 r. powód złożył wniosek o ustanowienie dla niego adwokata z urzędu.

W dniu 17 stycznia 2000 r. Sąd Okręgowy w Katowicach wydał dwa postanowienia: jedno - o odrzuceniu kasacji i drugie - o oddaleniu wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu. Postanowienie o odrzuceniu kasacji Sąd Okręgowy uzasadnił sporządzeniem jej osobiście przez powoda, co jest niezgodne z art. 393² § 1 KPC, i zaznaczył, że powód nie należy do kręgu wymienionych w art. 393² § 2 KPC osób, które mogłyby same wnieść kasację. Dlatego z mocy art. 393⁵ KPC kasacja podlegała odrzuceniu.

Na postanowienie o odrzuceniu kasacji powód złożył zażalenie, w którym wniósł o jego uchylenie i przywrócenie mu terminu do wniesienia kasacji oraz o ustanowienie adwokata z urzędu dla potrzeb postępowania kasacyjnego. Jego zdaniem, nierozpoznanie w terminie do wniesienia kasacji jego wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu spowodowało konieczność osobistego sporządzenia kasacji. Odrzucenie tej kasacji, a jednocześnie nieuwzględnienie wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu pozbawia go możliwości obrony praw, wskutek czego postępowanie w tym zakresie jest – stosownie do art. 379 pkt 5 KPC - dotknięte nieważnością.

Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 25 maja 2000 r. oddalił zażalenie. Stwierdził, że Sąd Okręgowy, wydając postanowienie o odrzuceniu kasacji, nie naruszył przepisów postępowania. Według bowiem art. 392² § 1 KPC kasacja powinna być wniesiona przez pełnomocnika będącego adwokatem lub radcą prawnym, natomiast kasacja wniesiona przez stronę osobiście jest niedopuszczalna i podlega odrzuceniu. Zasadnie więc Sąd Okręgowy, powołując się na wskazany przepis oraz art. 393⁵ KPC, odrzucił kasację powoda, którą sporządził osobiście.

Ponadto Sąd Najwyższy zaznaczył, że do jego właściwości nie należy rozpoznawanie wniosków o przywrócenie terminu do dokonania spóźnionych czynności procesowych, jak również rozpoznawanie zażaleń na inne postanowienia niż o odrzuceniu kasacji. Gdyby więc nawet powód zaskarżył zażaleniem postanowienie Sądu Okręgowego o oddaleniu wniosku o ustanowienie adwokata z urzędu, Sąd Najwyższy musiałby uznać, że było ono niedopuszczalne i odrzucić je.

W dniu 13 listopada 2000 r. powód złożył do Sądu Najwyższego wniosek o dokonanie wykładni uzasadnienia postanowienia z dnia 25 maja 2000 r. „w zakresie obligatoryjnego (obowiązkowego) uwzględnienia przez SN nieważności postępowania przed Sądem II instancji z powodu naruszenia przez Sąd Odwoławczy art. 379 pkt 5 kpc, polegającego na odmowie ustalenia adwokata z urzędu, koniecznego do wniesienia kasacji” oraz „w zakresie całego postępowania w związku z brakiem zdolności sądowej pozwanego, co jest naruszeniem art. 379 pkt 2 kpc”.

Zdaniem powoda, nieważność postępowania powinna być uwzględniana w każdym stadium postępowania, i to bez wniosku strony, co wynika z przepisów Kodeksu postępowania cywilnego oraz z komentarza do tego Kodeksu autorstwa T. Erecińskiego, J. Gudowskiego i M. Jędrzejwskiej. Dlatego też Sąd Najwyższy, wydając postanowienie z dnia 25 maja 2000 r., powinien uwzględnić nieważność postępowania zaistniałą w postępowaniu przed tym Sądem.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek powoda o dokonanie wykładni uzasadnienia postanowienia z dnia 25 maja 2000 r. należało oceniać z punktu widzenia treści art. 352 KPC. Przepis ten stanowi, że sąd, który wydał wyrok, rozstrzyga postanowieniem wątpliwości co do jego treści. Konieczność dokonania wykładni wyroku zachodzi wówczas, gdy jego treść została sformułowana w sposób niejasny, uniemożliwiający jednoznaczne rozumienie tekstu. Wykładni podlega zarówno sentencja wyroku, jak i jego uzasadnienie. Ponadto z art. 352 KPC wynika, że wyjaśnienie wątpliwości dotyczących treści rozstrzygnięcia należy do sądu, który wydał wyrok. Na podstawie przytoczonej regulacji można więc stwierdzić, że o ile dopuszczalny był wniosek powoda o wykładnię uzasadnienia, a także wniosek o dokonanie tej wykładni przez Sąd Najwyższy, o tyle wniosek ten nie zasługiwał na uwzględnienie. Uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego o oddaleniu zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 17 stycznia 2000 r. o odrzuceniu kasacji wskazywało bowiem w sposób jasny i zrozumiały, że przyczyną nieuwzględnienia zażalenia była ocena postanowienia Sądu Okręgowego jako zgodnego z art. 393⁵ w związku z art. 392² § 1 KPC. Powód bowiem wniósł kasację osobiście, podczas gdy mógł ją wnieść tylko jego pełnomocnik będący adwokatem lub radcą prawnym. Zatem kasacja podlegała odrzuceniu.

Jak wynika z przedmiotowego wniosku, jego celem było wprowadzenie do uzasadnienia postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 25 maja 2000 r. dodatkowej treści, a nie wyjaśnienie treści istniejącej. Powodowi chodziło bowiem o zamieszczenie dwu stwierdzeń. Mianowicie, że nieważne było postępowanie przed Sądem drugiej instancji ze względu na odmowę ustanowienia adwokata z urzędu dla powoda oraz że nieważne było postępowanie w obu instancjach ze względu na brak zdolności sądowej strony pozwanej. W uzasadnieniu postanowienia, którego wniosek dotyczy, nie ma wszakże żadnej wzmianki o nieważności postępowania, z którą wiązałyby się jakiegokolwiek wątpliwości, i wzmianki tej nie mogło być, skoro w ogóle nie doszło do rozpoznania kasacji, lecz do jej odrzucenia jako niedopuszczalnej.

Biorąc powyższe pod rozwagę Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji postanowienia.

=====